

FORFÆDRENES BOLIGER

- OM KILDER DER BIDRAGER MED OPLYSNINGER OM BOLIGERNES STØRRELSE, STAND OG INDRETNING

WWW.FAMILYSEARCH.ORG

Mormonernes hjemmeside er et glimrende sted at finde godsarkivernes materialer, som blandt andet ofte omfatter:

- **Fæsteakkorder og fæstebreve**
I synsrapporten blev boligens størrelse og stand ofte beskrevet inkl. valg af materialer.
- **Skifteprotokoller**
I forbindelse med skifte og bodeling registreres boligens inventar, besætning og stand (brøstfæld).

WWW.SA.DK/AO

Statens Arkiver har stadig flere indscannede arkivalier, der kan fortælle om fortidens boligforhold:

- **Skifteprotokoller**
I forbindelse med skifte og bodeling registreres boligens inventar, besætning og stand (brøstfæld).
- **Folketællinger**
Folketællingerne fortæller ofte om der boede mere end én familie i boligen; desuden fortæller enkelte folketællinger om matrikelnumre og andre ligefrem om boligens størrelse med videre.
- **Brandforsikringer**
I forsikringsprotokollerne finder du referencenumre til synsrapporterne i taksationsprotokollerne.

HKPN.GST.DK

Geodatastyrelsen (gst.dk) har flere kortfunktioner, der kan være behjælpelige.

- **Historiske matrikelkort**
Fra begyndelsen af 1800-tallet kan man se fæsternes navne knyttet til jordlodder og matrikelnumre.
- **Historiske målebordskort**
Viser blandt andet bygningernes placering på grunden

MAPS.GOOGLE.DK

Googles kortfunktion indeholder blot moderne kort, men kan være nyttig til

- **Finde den moderne adresse med et klik**
- **Se bygninger og lokalområder med Street View**

OIS.DK

Den offentlige informationsserver giver os mulighed for at

- **Finde data som fx byggeår og boligstørrelse**

ET HUSMANDSTED PÅ SJÆLLAND

- UDVALGTE, TEKST-FORKORTEDE EKSEMPLER FRA ÉN OG SAMME BOLIG

1796-1797: UDFLYTNINGEN – BESKRIVELSE AF HUSETS STØRRELSE OG INDELING I LOKALER

Fæste Accord med Hans Hansen om **det Huus i Flinterup, som Hans Andersen hidtil har beboet** og nu opladt for Hans Hansen at tiltræde det til næste Paaske, saa og om **Huusloden No 2 paa Wielsted Gaardmand Rasmus Andersens Gaardslod**, hvilket Huus og Huuslod Hans Hansen tilsiges i Fæste paa Livstid paa følgende Vilkaar:

1. Fæsteren skal paa den Huuslod i Aaret fra 1ste Maj 1796 til 1ste Maj 1797 udflytte og opbygge dette ham nu tilfæstede Huus, hvortil han nyder den af det Kongelige Rentekammer for en Huusudflytter bestemte Bygningshielp, hvorefter Huuset det er udflyttet og færdigbygget skal blive ham ved lovlig Syn overleveret.
2. Fæsteren skal fra 1ste Maj 1796 svare i Aarlig Afgift 3 Rd af Huuset og 3 Rd af Huusloden, som erlægges i 2 Terminer Michelsdag og Paaske, hver Gang Halvdeelen, dog nyder han Frihed for Afgift Svarelse af Huus og Lod i Udflytnings Aaret.

[Kilde: Sorø Academi, Fæstebreve (Nordre distrikt) 1794-1805, FS-511]

Den 14de Julij 1797 indfandt Vi os hos Hans Hansen af Wielsted, for at syne og overlevere ham et paa i Fæste erholdt Huuslod opbyggt Huus. Ved denne Forretning befandt vi da **Huuset at bestaae af 7 Fag Stolper og Løsholter af Eeg og Resten af Fyr, indrettet til Stue, Kammer, Kykken, Loe og Lade**, i god Stand.

[Kilde: Sorø Akademis Gods, Fæstebreve (Nordre Distrikt) 1790-1805, FS-100]

[Husstanden bestod af 2 voksne og 6 børn]

1805: EN USÆDVANLIG NOTE FORTÆLLER OM EN TILBYGNING OG FAMILIENS STØRRELSE

Den 4 Juli, Hans Hansen i Wielsted, gl. 55 a 56 Aar, elendig syg og uden ~~at~~ mindste Haab om Helbredelse, ville afstaae sit Huus til sin Søn af første Egteskab Hans Hansen, gl. 28 Aar, om det maa tillades ham, som bede om, at hans og hans Kone, gl. 46 Aar, efter ham, med hvem han har **8 levende Børn**, maatte nyde fri Huslye hos Sønnen deres Livstid. Har været givt i 20 Aar, af Børnene er den eldste 18 og den yngste 4 Aar. **Huset bestaaer af 9 Fag; 2 Fag til Lade og Stald, 2 til Loe, 1 Kammer, 2 Stue, 1 Stegers og 1 Fag til Indsidelsestue.**

[Kilde: Sorø Akademis Gods, Fæstebreve (Nordre Distrikt) 1790-1805, FS-99]

1806: BRANDFORSIKRINGENS SYNSFORRETNING (I FORBINDELSE MED FÆSTE-SKIFTE)

Den 2 Dec, Udflytter Ranshuuset, fæster Hans Hansen, Eier Sorøe Academie. Et Huus med **gavlene i Øster og Vester 27½ alen Lang inddelt i 10 fag, 7½ alen breed**, Eege under, fyrre og Elle over tømmer, Stolper paa Steenene, Klinede vægge og Straae Tag, **indrettet til Stuer, Kiøkken, Kammer, Loe og Stald, med en Skorsteen, en bager ovn og To bilægger Kakkellovne, Loft over 6 Fag, blye vinduer og ordinaire dørre.** [Sorø, Alsted: Brandtaxationspr. A, AO-199]

[Husstanden bestod nu af 4 voksne og 7 børn]

1808: HISTORISK MATRIKELKORT MED HUSLOD-NR., MATR.NR. OG FÆSTERNES NAVNE

Hans Hansen, Huslod no. 2, Matr. nr. 6

[Kilde: Historiske kort på nettet, Geodatastyrelsen, hkpn.gst.dk]

1842-1845: NYT FÆSTE-SKIFTE (SØN AFLØSER FADER) INKL. NY BRANDFORSIKRING

Da Hans Hansens søn Lars Hansen overtager fæstet af huset, blev der både fra godsets side og fra brandforsikringens side foretaget nye synsforretninger. Godsets synsrapport fra 1842 beretter om en længde i nord 9 fag lang, bygget af ege under- og fyrre overtømmer, klinede vægge og stråtag på kastning, indrettet til stue i to fag, køkken i et fag, stue i tre fag, lo i to fag, lade i et fag, forsynes med bræddeloft under 6 fag, 5 fag vinduer, 5 døre og en skorsten med ildsted og bagerovn. Derforuden en længde i øst 2 fag lang, bygget af forskelligt over- og undertømmer, klinede vægge og stråtag på kastning, indrettet til stald, forsynet med en dør og en lem. Alt i god forsvarlig stand.

[Sorø Akademis, Fæstebreve 1836-1852 (huse i sogne, A-L del 2), image 721-722]

Synsrapporten fra 1845 beretter om et stuehus, øster og vester, 26½ alen langt, 10 fag, deraf var de 3 fag til dagligstue og sykkammer, 9½ alen bredde, og de øvrige 7 fag 7¾ alen bredde. Ege under-, fyrre og blandingsovertømmer, klinede vægge og de anførte 3 fag til nordre side, murede med en hel rå sten. Stråtag med dukkede gavle. Et fag vognhus, to fag stue og kammer, et fag køkken, tre fag stue og kammer, to fag lo, et fag stald. Med en skorsten, bagerovn, loft over 6 fag, 9½ fag vinduer og 7 døre. Takserede de 6 fag stuehus à 36 Rd og de 4 fag ledhus à 20 Rd. En sidebygning, øster med gavli i syd, 5 alen lang, to fag, 5½ alen bredde, blandings under- og overtømmer, til stald, med en dør.

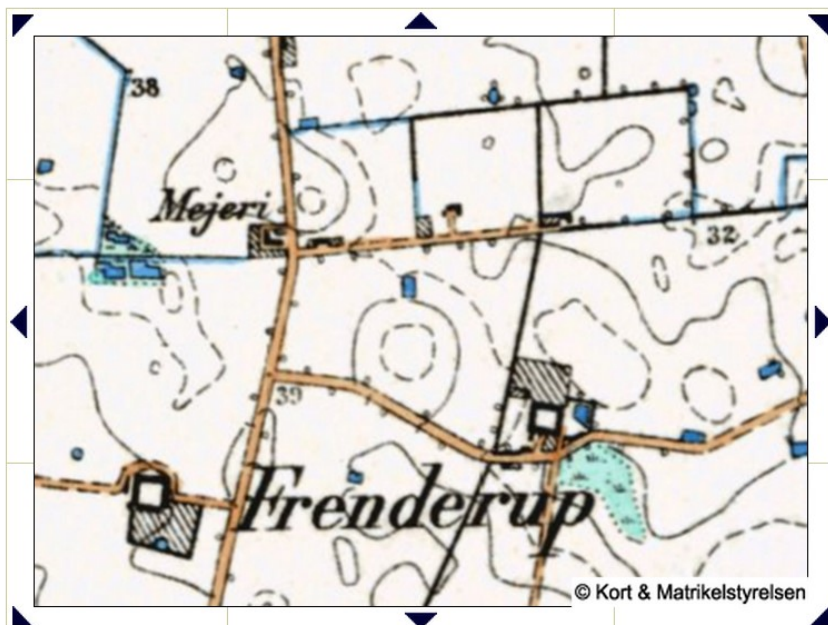
[Sorø, Alsted, Brandtaxationsprotokol E, AO-130]

1842-1899: HISTORISKE KORT - MÅLEBORDSBLADE

Udskrift, kortfakta og
signaturforklaring

Koordinat og højdeangivelse er flyttet til
kortforsyningen.dk

Vælg land

Danmark

Vælg kort

Historiske kort

Målebordsblade 1842-1899

Vælg søgefunktion:

Adresse Stednavn Koordinater

Indtast vejnavn (uden husnr)

Vælg vejnavn

Husnr

0m 200m 400m

[Kilde: Geodatastyrelsen, gst.dk]

På målebordskortene finder man bygningerne indtegnede på kortet. Ovenfor antydes en tredje bygning, måske et lille skur samt et areal udlagt til køkkenhave.

1894: AFTÆGTSKONTRAKT

Husmand Lars Hansen af Vielsted sælger herved den mig ifølge Skjøde af 30 Dec 1854, tinglæste 8 marts 1855, tilhørende tiendepligtige ejendom matr. no 6 af Vielsted by, af hartkorn 2 skp. 1 fdkr. 1 alb. og gammelskat 4,45 kr. med sammes rette tilliggende og tilhørende af jorder og bygninger med jord-, mur- og nagelfast tilbehør, derunder kakkellovn, komfur og indmuret gryde, loft og stænge, hegn og plantning samt beholdningen af foder og gødning og endelig den ældste af de på ejendommen værende køer. Vilkaarene er følgende *[de første tre og sidste syv vilkår er udeladte her]*:

4. Derhos forbeholder vi, min Hustru og jeg, os for vor Levetid fri Bolig i de fem vestlige Fag af Stuehuset med Loftsrummet derover med Adgang til Loftet fra Loen, fremdeles Brugen af et Stykke Havejord i Havens søndre Ende, stort 450 Kvadratalen, og endelig fri og uhindret Adgang til og Benyttelse af Stedets Brønd og Latrin.

[Sorø Birks Pantebog IV, side 1505]